

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt

Sentralbord: +47
Direkte: +47 61 26 62 09

<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Sørdorp og Kvam Hestavlslag
Epost: morten@sulseter.no

Saksbehandler Eirin Berge

Vår ref. 2019/3401-4 432.3

Deres ref.

Dato 07.08.2019

Delegert sak - Rondane NP og Myldingi NR - Dispensasjon - Motorferdsel 2019-2022 - Sørdorp og Kvam Hestavlslag

Delegert vedtak

Sørdorp og Kvam hestavlslag får hjemmel i naturmangfoldlova, § 48, 1.ledd, dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Myldingi naturreservat for nødvendig kjøring etter bilvegen fra Gammelgarden inn til Bjørnholia turisthytte i forbindelse med tilsyn og sanking av storfe i området Vassbulia, Hornflågan og Musvollalen. Dispensasjon innvilges også for den innerste del av vegen som går i Rondane nasjonalpark.

Henting av syke /skadde dyr kan skje med direkte hjemmel i § 3, pkt. 6.2. i verneforskrift for Rondane nasjonalpark. Det gis tillatelse for tilsvarende oppdrag for kjøring etter vegen gjennom Myldingi naturreservat, med hjemmel i naturmangfoldlovas § 48.

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for inntil 3 turer med 1 kjørtøy årlig i forbindelse med sanking om høsten i årene 2019- 2022.
- Kjøringa kan skje i perioden 1.september – 1.oktober (denne begrensningen gjelder ikke ved henting av syke/skadde dyr når disse er lokalisert).
- Statens naturoppsyn Rondane skal i forkant av transportene ha melding om når kjøring i forbindelse med sanking skal skje(Finn Bjormyr - mob. 481 13 674, e-post finn.bjormyr@miljodir.no). Det varsles også SNO ved behov for uttransport av skadde/syke dyr.
- Transporten skal begrenses til det som er strengt nødvendig.
- Vedlagt kjørebok skal fylles ut og medbringes sammen med tillatelse ved kjøring. Kopi av kjørebok skal sendes Rondane-Dovre nasjonalparkstyre etter avslutta sanking, og senest innen 1.desember hvert år. Sendes til fminpostt@fylkesmannen.no eller Rondane-Dovre nasjonalparkstyre v/ Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987, 2604 Lillehammer.

**Nasjonalpark
Naturreservat**

Dovre, Rondane
Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinnjønnin

Landskapsvernområde

Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Det gjøres oppmerksom på at det er innført brukerbetaling på vegen mellom Gammelsetra og Bjørnholia. Den norske turistforening Oslo og omegn (DNT OO) administrer denne og må kontaktes for å lage avtale om bruken av vegen.

Vedtaket kun er gitt etter verneforskriften for Myldingi naturreservat og Rondane nasjonalpark. Det kan i tillegg være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker etter mottakelse av vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes skriftlig til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, men stiles til Miljødirektoratet. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang.

Dokumenter i saken

- Søknad fra og Kvam hesteavlslag datert 6.januar 2019
- Tilbakemelding på epost til søker datert 26.februar 2019
- Vedtak i nasjonalparkstyre 8.mars 2019 om kjøring på vegen til Bjørnholia i forbindelse med sankning av sau (utvalgssak 06/2019)

Saksopplysninger

Søknad datert 6.januar 2019 viser til tidligere gitt tillatelse om kjøring til Bjørnholia i forbindelse med sankning av fe. Hestavlslaget ønsker å fortsette den tillatelsen. I vedtaket som søknaden referer til ble det gitt tillatelse til 5 turer åprlig i forbindelse med sakning og tilsyn

Sørdorp og Kvam hesteavlslag opplyser i søknad i 2017 at de ofte har dyr som går i Vassbulia, Hornflågan og Musvollalen og at det er mye tid å spare ved å kunne kjøre opp til Bjørnholia turisthytte. Hestavlslaget har tidligere brukt båt over Atnasjøen og gått opp i området fra Fagervoll, men dette opplyses å være både tidkrevende og til tider som lite forsvarlig ved store bølger på Atnasjøen. Behovet for kjøring er knyttet til sankning i begynnelsen av september og om det går igjen dyr etter hovedsankinga som er 2. helga i september. Ut over det så kan det være behov for å hente ut syke og skadede dyr i beite sesongen.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for Rondane nasjonalpark og Myldingi naturreservat til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etterverneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespenn.

Verneformål – forskrift

Omsøkte kjøring vil foregå i Rondane nasjonalpark og Myldingi naturreservat.

Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark er å:

- *ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,*
- *ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,*
- *ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane,*
- *sikre variasjonsbredden i naturtyper som Rondaneområdet omfatter, herunder innslag av høyereliggende bjørke- og barskog,*
- *bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster,*
- *ta vare på verdifulle kulturminner.*

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I verneforskriftens § 3 punkt 6.1. om motorferdsel i Rondane nasjonalpark står det:
Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken, er forbudt.

I verneforskriftens § 3 punkt 6.2, bokstav b står det at *bestemmelsene i 6.1. er ikke til hinder for: Nødvendig uttransport av sjuke/skadde bufe når det er gitt melding til forvaltningsmyndigheten.*

Formålet med fredningen av Myldingi naturreservat er:

- å bevare et særpreged landskap der kvartærgeologiske formelementer utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

I verneforskriftens § 3 punkt 2 står det: «*Motorisert ferdsel er forbudt*».

Det er i verneforskriften hjemlet noen unntak fra dette forbudet. I § 4 punkt 4 står det blant annet at:

«Bestemmelsen i § 3 er ikke til hinder for: Motorisert ferdsel langs veien fra Gammelgården til Bjørnholla for

- *drift av Bjørnholla turisthytte*
- *transport/ankomst til hytter og setre for hytte- og setereiere*
- *grunneiere*
- *Den motoriserte ferdsel som er nødvendig for utøvelse av skogskjøtsel og hogst, for utkjøring av lovlig felt elg og for utkjøring av lav til videreforedling dersom dette ikke medfører varige spor i undergrunnen»*

Verneforskriftene har ikke noe spesifisert unntak for kjøring på veien i forbindelse med sanking av beitedyr og dette må derfor behandles etter naturmangfoldlovens (NML) § 48 om dispensasjon fra vernevedtak.

Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndighetene legger til grunn at veger vist på kartvedlegg 21 er å regne som bilveger i de store verneområdene i Rondane og disse har egne bestemmelser i verneforskriftene. Det fremkommer også andre traseer som er nevnt spesielt i verneforskriftene og som ikke er åpne for allmenn motorferdsel. Dette gjelder bilvegene til Rondvassbu og Bjørnholla, kjøresporet til Peer-Gynt hytta, traktorveg mellom Haverdalsvegen og Ivarslåe, kjørespor mellom Elgvassligrenda og Elgevatnet og traktorveg mellom Hovdagrenda og Grimsdalsgruva.

Forvaltningsplanen omtaler også at vegen til Bjørnholla går gjennom Rondane nasjonalpark: *«I vernebestemmelsen for Rondane nasjonalpark er det ingen bestemmelse for kjøring til Bjørnholla i forbindelse med drift av turisthytta, noe som forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til når det gjelder Rondvassbu og Peer-Gynt hytta sommerstid. Selv om hoveddelen av vegen mellom Gammelgården og Bjørnholla går i Myldingi naturreservat, går vegen også gjennom Rondane nasjonalpark flere hundre meter. Det er derfor gitt dispensasjon etter den generelle unntaksbestemmelsen (§ 4) for kjøring i forbindelse med drift av Bjørnholla turisthytte innenfor Rondane nasjonalpark, etter søknad i tråd med forskriften for Myldingi naturreservat*

Til Bjørnholla, Rondvassbu og Peer-Gynt hytta er det veg/trase, der hyttebetjeningen/ eierne må søke om dispensasjon for kjøring av varer, materiale og personell. I forskriftens § 6.3. g er ikke Bjørnholla nevnt til tross for at vegen går inne i Rondane nasjonalpark flere hundre meter. Bjørnholla burde derfor tilføyes under § 6.3.g i verneforskriften for Rondane nasjonalpark.»

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Vurdering

Verneforskriftene for Rondane nasjonalpark og Myldingi naturreservat har ingen unntakshjemler som åpner for å tillate kjøring på veger knyttet til landbruksnæringas tilsynsplikt med beitedyr eller sankning av beitedyr fra utmarksbeite. Søker ønsker å kunne kjøre inn på veien til Bjørnhollia i forbindelse med sankning om høsten. Søker ønsker å videreføre tidligere gitte tillatelse, der det ble gitt inntil 5 turer.

Når det av nml § 48 fremgår at forvaltningsmyndigheten *kan* gjøre unntak fra vernevedtaket, ligger det i dette at tiltakshaver ikke har krav på å få dispensasjon selv om tiltaket ikke er i strid med verneformålet og heller ikke påvirker verneverdiene. Dersom disse vilkårene er oppfylt skal det foretas en skjønnsmessig vurdering av om tiltaket *bør* tillates, der fordelene for tiltakshaver veies opp mot eventuelle ulemper for naturmangfoldet. Utgangspunktet for denne vurderingen er at bestemmelsen er en sikkerhetsventil som i første rekke skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I dette ligger at lista for å gi dispensasjoner fra forbudene i verneforskriften bør ligge høyt.

I vurderingen skal det som et av flere momenter tas hensyn til presedenseffekten av en dispensasjon, dvs. at denne skaper en forventning om dispensasjon til næringsmessig kjøring også for andre i verneområdene. Isolert sett vurderes at omsøkt kjøring på vegen til Bjørnholla ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, da det pr i dag allerede er en del kjøring på denne vegen. Kjøring på vegen til Bjørnhollia er vurdert å ikke stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Det har imidlertid vært en meget streng dispensasjonspraksis for turer ut over den kjøringen som er forskriftsfestet..

I styremøte den 8.mars 2019 behandlet nasjonalparkstyre en lignende sak om kjøring fra Gammelgarden til Bjørnhollia turisthytte i forbindelse med sankning og tilsyn av sau. I møteprotokollen fra dette møtet fremgår det at sekretariatet kan behandle etter påfølgende søknader som gjelder kjøring på vegen til Bjørnhollia knyttet til beitenæring innenfor de rammer som vedtaket av 8.mars 2019 setter. Det vises videre til at det har vært en dialog med Miljødirektoratet om flerårig dispensasjon til kjøring på denne vegen. Tilbakemeldingen var at direktoratet helt klart ser at det er uheldig å bruke nml § 48 på en slik type tiltak, og at det beste hadde vært en spesifikk dispensasjonshjemmel i forskriften. Miljødirektoratet vurderer videre at det likevel er best å vente med denne type forskriftsendringer til det må gjøres andre og mer omfattende endringer i forskriftene. På denne bakgrunn legges det til grunn at en kan akseptere at det gis noen flerårige dispensasjoner etter § 48 så lenge dette

er en klart avgrenset gruppe søkere/beitelag som har et legitimt og næringsmessig behov for å kjøre på veien.

Kunnskapen om verneverdiene i området er god, og det er aksept for en del ferdsel etter vegen i barmarkssesongen. Når det gjelder villrein foreligger NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølnekletten. NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).

Anledning til kjøring på vegen som en del av utøvelse av næringa vil utvide rammene som er gitt i vernevedtaket. Gitt at overordnet myndighet ikke anser en forskriftsendring å være hensiktsmessig uten at det er mer omfattende endringer som skal gjøres synes det likevel som om en flerårig dispensasjon vil være den beste løsningen. At den omsøkte kjøringen vil kunne lette og effektivisere tilsyn og sanking bestrides ikke. Krav om effektivisering er også i landbruksnæringa et tema og mange gårdbrukere har annet arbeid ved siden av. Tidsbruken kan bli derfor være en viktig faktor. Det er dyreeiernes ansvar å sørge for god dyrevelferd, blant annet ved tilsyn av dyra på utmarksbeite og nedsanking av dyra fra utmarksbeite om høsten. Etter sekretariates erfaring er det først de siste 2-3 årene det har kommet søknader som synliggjør et slikt behov. Det må likevel kunne sies at beitelagets medlemmer som har sau i området har et legitimt og næringsmessig behov for å kunne bruke veien i forbindelse med sanking.

Med bakgrunn i sak 06/19 og møteprotokoll fra styremøte den 8.mars 2019 vurderer sekretariatet at det kan gis dispensasjon til et begrenset antall turer i forbindelse med sanking og tilsyn at storfe på vegen mellom Gammelgarden og Bjørnholia turisthytte. Det vises samtidig til at Myldingi naturreservat der veien inn til Bjørnholia turisthytte hovedsakelig ligger, ikke har unntakshjemmelen om nødvendig uttransport av syke og skadde bufe. Dersom en slik situasjon oppstår skal SNO kontaktes, og en eventuell slik transport må rapporteres særskilt i kjøreboka.

Omsøkt transport utgjør lite i forhold til ferdselen som verneforskrift for Myldingi åpner for i utgangspunktet, og en ser ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet i nml § 9. Transporten vurderes som akseptabel i forhold til økosystem-tilnærming og områdets samla belastning, jf. nml. § 10. Nml. § 11 om at kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder vurderes ikke som relevant i dette tilfellet.

Konklusjon

Etter at det er klart at en forskriftsendring vil måtte vente til det foreligger behov som er mer omfattende enn en spesifikk dispensasjonshjemmel for landbruksnæringa, tilrår sekretariatet at det gis en flerårig dispensasjon for å kjøre på vegen mellom Gammelsetra til Bjørnholia i

forbindelse med sanking og tilsyn. , Dispensasjonen gis med vilkår og det understrekes at antall turer er 3 og ikke 5 som omsøkt..

Med hilsen

Eirin Berge
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

1 Kjørebok Gammelgården - Bjørnholla 2019-2022 - Sødorp og Kvam Hesteavlslag

Kopi til:

Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Statens naturoppsyn Rondane			
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Villreinnemda Rondane og Sølnekletten			
Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
DNT Oslo og omegn			